7/1347

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

03.12.03* 68529

SAYI : B.02.1.HM.0.EKA-08.01-03/
KONU : Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ : 24.10.2003 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1347-3375/ 12547 sayılı yazıları

İlgide kayıtlı yazıda, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar Öğüt'ün tevcih ettiği 7/1347-3375 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesi ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan cevap metni ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı

EKLER :

EK-1 Yazı (1 Adet-2 Sayfa)

Bilgi :
Başbakanlığa

7/1347

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar Öğüt'ün Devlet Bakanı Sayın Ali Babacan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ettiği 7/1347-3375 nolu soru önergesi için hazırlanan cevap metni:

Soru 1) Geçen sene 131,2 milyar dolar olan dış borcumuz, bu sene 138 milyar dolara çıktı. 2004'te de 28,7 milyar dolar borç ödeyeceğiz. IMF'den gelen kredi de bitti. ABD'den gelen 8,5 milyar dolarlık şartlı kredi uzun bir zamana yayılacaktır. Net dış borç ödeme nedeniyle cari açık daha çok artacaktır. Bir noktada döviz kurlarının düşük seyretmesi cari açığın daha çok artmasına neden olacaktır. Düşük kur, yüksek borç sarmalından çıkması için ne gibi önlemler alınacak?

Cevap 1) Güçlü kamu maliyesi politikaları ve bunun bir göstergesi olan yüksek faiz dışı fazla, kamu borç stokunun GSMH'ye oranının azaltılması ve ekonomik politikalara güvenin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bunun bilincinde olarak mali disiplin ve kamu kesimi faiz dışı fazlasının sağlanması konusundaki kararlılığımız sürmektedir. Borç stokunun düşürülmesi amacıyla Hazine önümüzdeki dönemde daha az borçlanmayı, borç çevirme oranını yüzde 80'in altına çekmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda Hazine, Eylül ayından itibaren itfasının altında borçlanacağını ilan etmiştir. Nitekim, 2001 yılı sonunda GSMH'nin yüzde 92'si olan net borç stokunun 2003 yılı sonunda GSMH'nin yüzde 69'una ineceği tahmin edilmektedir.

Borcun finansmanında uzun vadeli, düşük faizli kaynaklar kullanılmasına azami çaba sarf edilmektedir. Ekonomide elde edilen başarılarla birlikte, kredi değerlendirme kuruluşları kredi notumuzu ard arda yükseltmiştir. Böylelikle Türk tahvillerinin risk primlerindeki düşüş ivme kazanmış ve borçlanma maliyeti azalmıştır. Hazine Müsteşarlığı 2003 yılı Ekim sonu itibariyle uluslararası piyasalara 5,3 milyar dolarlık uzun vadeli tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. 2003 yılında alınan idari ve yapısal tedbirler 2004 yılı ve sonrasında da ekonomimize tasarruf sağlayacaktır. 2004 yılında da bütçe disiplinine devam edilecek olup kamu kesimi faiz dışı fazlasının GSMH'ye oranının bu yıl olduğu gibi yüzde 6,5 olması yönünde politikalar sürdürülecektir.

IMF ile kararlaştırılan ödeme planına göre toplam geri ödemeler 2004 ve 2005 yıllarında sırasıyla 5.2 ve 7.8 milyar dolar olarak yeniden düzenlenmiştir. Erken ödeme seçeneği ile karşılaştırıldığında, 2004 ve 2005 yıllarında IMF'ye yapılacak geri ödemeler sırasıyla 4.5 ve 2.3 milyar dolar azalmıştır.

Bütün bu tedbirler sonucunda 2004 yılında kamunun finansman açısından bir problemi olmayacaktır.

Türk Lirasının değer kazanmasına ve euro bölgesinde yılın ilk yarısında kaydedilen ekonomik durgunluğa rağmen, ürün farklılaştırması ve piyasa çeşitlemesine başarıyla gidilmesi sonucunda 2003 yılının ilk sekiz ayında ihracatımız yüksek artış kaydetmiştir. Bununla birlikte ithalat da, reel sektörde ve yurtiçi talepteki canlanmanın yanı sıra Türk Lirasının değer kazanması ve ithalat fiyatlarındaki yükselme nedeniyle söz konusu dönemde canlı seyretmiştir. 2003 yılı sonunda, cari işlemler açığının 7,7 milyar dolara yükseleceği ve GSMH'nin yüzde 3,2'sine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Cari işlemler

açığındaki bu artış, ekonomimiz açısından bir problem teşkil etmemektedir. Herhangi bir risk oluşması durumunda uygulanmakta olan dalgalı kur rejimi çerçevesinde döviz kurunun otomatik dengeleyici olarak hareket etmesi beklenmektedir.

Diğer göstergeler incelenecek olursa, kısa vadeli dış borç stokunun toplam dış borç stokuna oranının 2000 yılındaki yüzde 23,8 seviyesinden, şu anda yüzde 12,2'ye gerilediği görülmektedir. Döviz rezervinin kısa vadeli borçlara oranı ise 2000 yılında sadece yüzde 81,8 iken, şimdi yüzde 178'i aşmıştır. Ayrıca, bankacılık sektörünün kur riski taşımaması ve açık pozisyon sorununun bulunmaması ve Merkez Bankasının 32,9 milyar dolarlık yüksek döviz rezervleri de dikkate alındığında cari işlemler açığı seviyesinin ekonominin genelinde bir risk teşkil etmediği açıktır.

Soru 2) Bazı otomobillerde ÖTV oranı yüzde 75'e çıktı. Diğer vergi ve harçlarla birlikte vergi yükü otomobil fiyatını geçiyor. Sigara gibi zararlı mallarda vergi oranının malın fiyatını aşması, sosyal maliyeti düşürmek için uygulanır. Faydalı mallarda malın fiyatından daha çok vergi almak o mal için haksız rekabet yaratır. Ayrıca Devlet vatandaşı istismar etmiş olur. Hükümet otomotiv sektörünü neden cezalandırdı?

Cevap 2) Yapısal reformların önemli bir bölümü, kamu açıklarının kökten çözümlenmesine yönelik düzenlemelerden oluşmaktadır. Vergi ve vergi idaresi reformları bu alandaki en önemli faaliyetler arasındadır.

Vergi gelirlerinin artırılması programımızın temel hedefi olan faiz dışı fazla hedefinin tutturulması için önem arz etmektedir. Vergi oranlarına yönelik son yapılan düzenlemeler de bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Ekonomide istikrarın oluşması tüm sektörleri olduğu gibi otomotiv sektörünü de olumlu yönde etkileyecektir. Kamunun borçlanma ihtiyacının azalması, ekonomideki finansal kaynakların kamu açıklarını değil, reel sektörün üretim faaliyetlerini finanse eder duruma gelmesini sağlayacaktır. Ayrıca reel faizlerin düşmesi tüketici kredilerinin ucuzlamasına ve dolayısıyla da otomotiv ürünleri tüketimi artışına katkıda bulunacaktır.

Diğer taraftan ÖTV oranındaki artış sadece lüks otomobilleri kapsamaktadır. Hükümetimizin otomotiv sektörünü cezalandırması söz konusu değildir. Otomotiv sektöründe son dönemde gözlenen canlı seyrin hızlanarak devam ettiği Eylül ayı Sanayi Üretim Endeksi ve Kapasite Kullanım Oranlarından da izlenmektedir.